

SAŽETAK

Ratna i poslijeratna iskustva čine vrlo specifičan set stresora koji je utjecao na živote branitelja Domovinskog rata. Za očekivati je kako su stres povezan s ratnim djelovanjem i poteškoće s povratkom u civilno društvo nakon rata ostavili traga na psihološku dobrobit ove populacije te utjecali na međuljudske odnose. Ovom knjigom željeli smo znanstveno pristupiti istraživanju karakteristika branitelja, prirode njihovih ratnih iskustava te potencijalnih posljedica koje su ta iskustva ostavila na njih kao pojedince, ali i na njihove odnose s obitelji, prijateljima i suborcima. Također, željeli smo istražiti kvalitetu potpore šire zajednice kako bismo osigurali podlogu za daljnji razvoj sustava psihosocijalne pomoći i podizanja kvalitete života hrvatskih branitelja.

U prvom poglavlju knjige donosimo kratak pregled činjenica o Domovinskom ratu kroz brojeve, datume te pojedine specifičnosti vezane uz ustroj Hrvatske vojske. Drugo poglavlje bavi se psihološkim posljedicama sudjelovanja u borbi te prikazuje rezultate istraživanja odnosa izloženosti borbi, strategija suočavanja sa stresom, emocionalne kompetentnosti, regulacije i kontrole, kvalitete života i posttraumatskih stresnih simptoma kod branitelja Domovinskog rata. U trećem poglavlju usmjerili smo se na čimbenike vezane uz intergrupnu (odnosi između branitelja i ostalih društvenih skupina) i intragrupnu dinamiku (odnose unutar grupe branitelja) te njihove posljedice na društveni kapital. Knjigu završavamo iskazima i mišljenjima samih branitelja o aktivnostima kojima bi se željeli baviti unutar braniteljskih udruga te preporukama za unapređenje politike prema ovoj populaciji.

Razumijevanjem navedenih procesa i odnosa, a uzimanjem u obzir specifičnosti Domovinskog rata i položaja hrvatskih branitelja, pokušali smo definirati ključne probleme i otvoriti vrata za osmišljavanje informiranih programa koji će na individualnoj i grupnoj razini pružati braniteljima potporu upravo u onim dijelovima koji su ključni kako bi se osiguralo njihovo nesmetano funkcioniranje u širem društvu. Nепрепознавањем i nerazumijevanjem problema koje donosi rat učinjeni su brojni pro-

pusti u pristupu braniteljskoj populaciji, no uvijek postoji mogućnost ispravljanja propusta i okretanja prema budućim koracima. Vjerujemo da će ovakvo rasvjetljavanje karakteristika i unutargrupnih odnosa u braniteljskoj populaciji ne samo osnažiti braniteljsku populaciju kako bi se njihovi potencijali za suradnju i suosjećanje usmjerili u svrhu poboljšanja kvalitete života branitelja, njihovih suboraca i obitelji, već i dugoročno pridonijeti boljitku lokalne zajednice u kojoj žive. U institucionalnim i pojedinačnim djelovanjima važno je služiti se znanstvenim temeljima, a ova studija može biti ishodište za ta djelovanja.